

१४६

ॐ नमः शिवायः
ॐ नमः रामायः
ॐ नमः ब्रह्मणेः
ॐ नमः सूर्यायः
ॐ नमः देव्यायः
ॐ नमः सिवमनः

सोम १ श्री

२
वामावर्तस्थलीगेनशनरक्त्यकामवेत
स्थूलदृष्टमभवेलीगशनरोदुःखमाजीन
प्रलेवर्वर्तलीगेनश्रुवाश्रुस्वभातिनः
एकेकधारलीगेननरोभवतिपार्थिवाः
धीधाराधनवतश्चवहुधारादरोदताः
इतिधारान्नखण्डीमिनगंधेनश्रुकेणधन
वात्स्रवामभवत्तुर्वीर्गधेनश्रुकेणः
धनाध्याजायतेनरःसधुगधेनश्रुके
णःजरस्थजनवलमःपद्मगंधोभवद्गु
पःभरतिगंधेनपार्थिवःजाह्नोगंधोभः

वेनीष्घोमांसगंधेननस्कारः चमनीपललगं
 धेनः मधुगंधेनकुशितः कदुगंधेनसुकेण
 मूषादुर्भगेभवः धागगंधेनसुकेणः नरुद
 सीडभाजीन इतिविर्यलच्छेणः पयोवर्णेन
 सीडस्यामवर्णेनभोगवारः मृतामवर्णमपे
 विःषितवर्णनमोश्च इतिविर्यलच्छेणः
 समपादपविष्टस्यमहीस्यसतिमेहनः इस्वर
 त्रिव्यानीयाः सुखीनभोगीजनतरः संभवेदुः
 खितोनीत्यं परीडेणवपंडीतः समपादपविष्ट
 स्यगुल्फोस्यसतिमेहनः सिपव्याप्रसमवस्य
 हस्तेभवतिमेहनः ॥ इतिलीगलच्छेणः ॥

३
शस्यते॥५॥ योवाप्रजननप्रीष्टहृस्वजं
चक्ष्यते॥ हृस्वानिजस्पवत्वारिपूजामाने
तिमानव॥ ६॥ हृस्वमगुलपर्वणिकेशाः
शिद्वरानातथा॥ चतुस्रन्ताणियेषांस्पुतेन
रोदीर्घजीवन॥ ७॥ कच्छाकुदीश्ववप्राणस्वर
स्वोध्यंजलाटिका॥ शर्वभूतेष्वनिर्दीष्टेष्वनु
तेतप्राणस्पुते॥ ८॥ पाणिपादतलोत्तौनेत्रा
शिचनानिच॥ तानुजीकाधरोद्योतःसप्त
रक्तौर्ध्वान्भवत्॥ ९॥ उरसोरालनारवत्तवा
स्तिर्णप्रशस्यते॥ स्वरसत्त्वचनाभिश्चनृगं
भीरुप्रशस्यते॥ १०॥ मुखं चार्धं सरिरस्यः

शर्व्ववामुरवञ्चयते । तत्रापिनाशिकारश्ने
हृष्टेष्टतत्रापिचच्छुषा ॥ १२ ॥ निरुत्तीत्यजः
तिरक्ताच्छनाप्यकनकपीगलः । दीपवा
हुनेवैश्वर्यनमसोपचितशुभं ॥ १३ ॥ उत्तरे
शालाधनधान्यभोगिष्टिरेविशालो
नृपपुगवाश्रयः ॥ कदापि विशालो बहूप
त्रदारापादो विशालो शततंशुर्वीच
॥ १४ ॥ चच्छुष्टेहेनशोभापदतस्मिन्हेनभो
गेनेत्वचास्मिहेनशोभ्यपादस्मिहेनबा
ह्वनः ॥ १५ ॥ प्रकर्मकरीनोहस्तोपादोवा
ध्वनीकोमलोऽस्थपाणचपादोचशान

4

सौख्यं बहुरेषादशोऽकम् ॥ १९ ॥ अथुष्टोत्तर
 मध्यस्थे जवोजस्य विराजते ॥ उत्पन्नमह
 भोजीवसनरसुखमेधते ॥ २० ॥ प्रतिमेधा
 तिकीर्तिश्च विज्ञातोतिश्रुर्वीतया ॥ अ
 तिस्मिन्मागधावहृष्टोऽसौ ॥ सोत्मायुश्च विनी
 दीशेत् ॥ २१ ॥ महाकर्णमहानाशामहानाश
 महापादोदरस्तथा ॥ सुवाहुर्हृष्टनित्रम्यतन
 रादीर्घजीवन ॥ २२ ॥ इति सामुद्रिकपुरुष
 चरित्रप्रथमोऽध्यायः ॥ अतः परं प्रवक्ष्यामी
 देहावयवलक्षणम् ॥ तत्र पास्तनयश्च यथा

रसुरवेमेधते ॥ १५ ॥ दीर्घलीगेन पारींद्रं
जलीगेन डुरवीता ॥ कश्चलीगेन सोभाय
हस्वलीगेन भूरपीति ॥ १६ ॥ इति सामुद्रिक
शरुषलक्षणे कनिष्ठकागुले मूलने मु
लारेषा गच्छति तजनी ॥ अविच्छिन्ना
निवर्षाणि शतमायुर्विनीदीप्रोत् ॥ १७ ॥
कनिष्ठकागुले मूलारेषा गच्छति तजनी
मा ॥ अविच्छिन्ना निवर्षाणि त्र्यष्टमः
विनीदीप्रोत् ॥ १८ ॥ येषां भिबहूनी क्लिप्त
स्वल्पाभिधननसिनता ॥ येषां बहुवरा

रक्तै रक्तेस्तथाताम्रै नरेवेस्तेस्त्वुनराधिपः ॥
२८ यस्य प्रदेशा नीदीर्घाः प्रगुष्टं वयतिक्रमे
स्त्रिभोगलभते नीत्पुरुषेणात्रशशब्दः ॥ २९
मध्यमायां तु दीर्घायां विद्या भोगो भवेत्
॥ सा च हस्त्वा भवेत्तस्य तं विद्या परदारगं ॥
यस्य प्रदेशिनोऽस्युलभते श्रेयकनिर्दिता
॥ हस्त्वा त्ते स भोगानां गुष्टा दीर्घा प्रदेशी
निः ॥ तन्मातु मध्यमायां प्रदेशी दीर्घा कि
निष्टकाः ॥ ३० ॥ प्रसारीयानिर्गुस्त्वनि

यथासर्ववभाषितं॥२३॥ प्रवेदोपादत्तेति धो
गुल्फकर्मन्ततोमदु॥ नृसोतामनवेामुदः गुल्फ
पादोत्तराण्युभौ॥२४॥ इति चरणमन्त्रः॥ सर्पिका
रातयासुलावत्रासीताशिरायुतः॥ शारवेदपा
उक्तासुता॥ चरणसूतिनिर्दिता॥२५॥ नरेवेस्तुदी
प्रीशंयुक्ता नरेवेस्तु चरणेयुता॥ कर्मन्त
तचरत्तचः ससुपास्पुनराधिपः॥२६॥
अगुष्टो विसलोपेया तनराइवभाजीनः॥
किं स्पतिविपुलागुष्टास्तपांचाधमगामि
नः॥२७॥ नृन्मतिवसमस्तिग्धैरसीतसुरवभाजीनः॥

रंगुलीभीस्तमानवः॥ रासोवासाशकमेः
समुद्रवचनयथाः॥ ३३॥ अंगुलेपिप्रमादी
धीसंतीतावसमुन्तता॥ तेषांप्रदकीएवती
पायिवांस्तेनशपायः॥ ३४॥ इतिशगमुप्रीकि
पादागुलील उरोगः जंभैस्तेतश्चवक्रातेतेन
राडस्वभाजीनः ३५ सीताकनयजेषाः काम
भोगविवर्जिता ३५ वक्रैस्तेस्फुरीतेस्फुरे
नखदंष्ट्राप्रभाजीनः महापादानीकुर्व
तिक्षरुपाहरतेनये ३६ रूपांशुशंका

शेनवे भवति पार्थिवः तामेनेरेव स्तयेस
धप्राभुवति ह्मानवः वर्तुलेष्टतपेस
र्यश्रुते सुभगा भवेत्तः स्त्रिंशे रूपि चिते स्ता
मनखे भवति भूपतिः ५ ति श मू ५ के न व
न ल एः धनी न सुर ग जं घारा जे नो भ ग जे
घकाः दीर्घा य स्यु ल जं घा नी जायते वृ
नागमिनः सिंघ जं घा व्याघ्र जं घा धन की
दी प्रपायकः रोमस्तुता व जं घा वः हारी
५ स्पापिर लु लि शृ गाल श म जं घा नो

५
तद्विमलेषां प्रजाप्यते मीनजं घास्वयं
सद्विमः संप्राप्तेति नराशयः स्थूलजं
घाच सुहृत्मा च गृह्यं भवति मानवः
उष्ट्रजं घानरायेव नित्यं भाग्यविवर्जं
तं काकजं घानराजं तेषां राज्यं वि
निर्दिशेत् इति न काकजं घाश्च जं
घालं च एतत्तु तं इति जं घालं च एतत्
एकं रोमं भवेत् राजा द्विरोमो धनवाः
तम्वेत् त्रीरोमं पंडीरो भूत्वा बहुरोमं दृष्टता ४४

देहरामलनएहंसहस्तीसमागत्यापुर
वास्थुनराधिपाः वृषवापशुकमाः
चः शान्तिभीगवजां भवेत्तजलेर्गीसह
साधत्र काकोत्कशमागतिः प्रवृत्त
यकरोजेयादुःखसेभक्तपंकरीः
स्वानेष्टनहोविणावखरस्तस्कर
यास्तथाः गतिर्यथाशमास्थाताः
स्तनराभाजवर्जितः इति गतिनच
दक्षिणावर्तलीगेनशानरष्ट्रवाभवेत्तः

साकृत्यान्प्रसूयतेः प्रसूयदन्तसंयुक्ताः शुभं गुठमणीः
स्थितः यस्यासासुभगात्कन्याधनोपसृखाप्यतेः आवर्तसं
भवेद्यस्याभगास्यापि मस्तकैः तस्यापि च दूते पुत्रो पुनः प्रातः
समन्वीतः सुमंष्टृष्टाराजष्टृष्टासुभगात्कन्याशकाः तथैव पुनः पु
नोभाः यदेतत्सुभगाभ्यः परासृष्टादोमाचः स्रूषकादिष्टाचः
चूनासीकाः सकृद्विस्तारचरीयदेतभगमधुमाः शुभतीति
लंकयस्याः रक्तककुमसन्नीभः प्रपवादिष्टिणभामप्रस्तास
लानिन्विनीः इति स्त्रीभगलक्षणः धन्यगंधाच्यानासिनीव
गंधाचमामवत्तवर्जनीयासुज्जनजदोलीतिर्यजीवनः छाणगंध
त्यजत्तज्जन्मातभवत्तुगंधीकाः रक्तगंधत्यज्जन्मासाकन्यदु
स्वधइनीः गंधुत्रहरत्तिलाभ्यागंधेजस्याप्रवर्ततेदुष्टगंधाच्याना
रीसाबसिपरीवर्जितः त्वीपुस्यसमागंधालाकगंधत्यांशिकाः
तस्यानेवभवभावेः तदमंतीरुखोतीः पंचकाद्वचपुष्पाणां
जदीगांधाभवेस्त्रायः सुभगात्कन्यापिनीत्यभतीरजसवर्तिनः ११ याः
चचछुप्रीगंधाः मस्यागंधाच्याभवत्तुगंधाचपानादीः तानरीपरीवर्जितः १०
इतिगंधलक्षणः निवगमतमात्तगंधस्त्राणसस्यतस्त्रायः मध्यवलीछायोयत्त
काचत्तसुभगाभ्यः नीलवकरलक्षणः नासिगान्निध्यानादिछाणावत्त
कात्तभाः ससासलास्त्रागंधाच्यानारिसुखमेधतेनाभदधामुखयस्यालुचनसामकोप
कुकुमोदनसकासप्रसस्तासानिगद्यतः इतिनामिलक्षणः मककुछियानाः

नमो धर्मपरीमंडलाः कंजनपते पुत्रः सुवर्णनागविष्पतिः स्तनोच्चसुचरोप
सा पीनो नदी प्ररोसमासमासुलाचस्तो धावतामोभापवतामिवैव यस्याः
स्तनो घनो स्तोत्रोः सारो जगन्निवर्जितः स्तनो निमिषावधौ चः सापन्नो जगत्सुखं
यस्यापयधरावामात्रासिततोलनो भवेत् कृष्णकंठसुपुत्राभाः साकन्या
सुखरापनीः स्तनोच्चसुखरायस्यालक्षुवविरलेष्टुनः निमोसोचममिस्तिजा
जात्रियाचनसोभनाः इति स्तनलक्षणं ॥ श्रीवाचनं वयाचंडी इति प्राक्तस्वपा
नयोः कुलमानासीनीनरीः दीर्घावामजवदुनः यस्याः श्रीवामचतुसा
प्रणजपसमन्वीताः रक्षिण्यविते म्कासोभाग्यनधिकानवेत् इति श्रीपालल
रक्तजोक्त्यानादिः साभवेत्सुखमाजीनः नीत्यवर्तत पुत्रमसुकुमारानुसो
तितीः स्वेतायाजनसुखः मलातायाधनुषः पस्यामायकललो जाल्यः वसव
रावो दीप्तः इति स्त्रीजो काललक्षणं ॥ स्तनोच्चसुखरायस्यालक्षुवविरलेष्टुनः
स्तनानुनाः इति नजरातल्लः रक्ततल्लसुसोभनाः इति ताल्ललक्षणं
२००॥११॥ विष्णुमदसनाप्रस्था विरत्ता सुखलभाजीनः इति दंतलक्षणं
शोभसोचालितिवेचः यस्याः अष्टदुष्टदुष्टावेषमाचातिलोस्पदः
पातः श्रीवर्जितामवेत् यस्याः अष्टादुष्टदुष्टावेषमाचातिलोस्पदः
सुखसामकृतसुखरागीः इति स्त्रीजो काललक्षणं ॥ दीर्घावामजवदुनः
गेणः जास्मिन्वती कोपिनीः धरस्वेनचभवेदासीः पराक्रमेद्या
सुखः विपटीनासिकास्पदीः वेधवायावगच्छतिः नास्ति विस्तिः
दीर्घावामजवदुनः सरत्ना सुखकारिणीः इति नासिकालक्षणं

इति मन्त्रमूलं च ज्ञापयित्वा जेयया मुरवव विवृति नवेत्त
शमभित्तो गिरालतः सौमसा पञ्च वेपतिः वृद्ध पीडिका पादवाडा
हृष्यरामकाः अपि राजकुलजाताः पीसी त्वमुपगच्छते न तिममल छ
वस्या मृदुपयभायिरक्तवर्तित्वं कभवेवला ननचनवस्तुसागता
रिपुहर्षाभनेलभतवित्तमपति धनधानसमृद्धयोः पुत्रव्यय
सुततोः तस्या कन्या च मुदुष्टः सनेषामिव कस्यामला छ नतिलकोप
लिप्रवधव्यमानाति ज्ञापितसाति दुर्वीका इति ला छ न छन
जस्यागमनमात्रेण मुमो कपाध ज्ञापतिः सर्वाति लज्जनासमृद्ध
सुवचा जयाः कपोता चरणेषु स्याः सुखभवततो ज्ञाप धनधान
विहीनस्या दुखदारी चरणेषु स्याः मृगा गम्य गज्या च मृगालि मृगो च
संसागता च पाजनिः राजमनी भवोच्यते इति गतिल छ ए कस्य
वणव्यापनारी गोरपकसुमप्रभाः स्त्री धात्री श्री धवदनाः
सागारिलभतस्तुष्टः नलरूपस्य द्युष्टत कभतील कमुत्तमः पंचसा
जनरोत्पुत्रान्ध नध्यान्यसमृद्धयोः यस्यात्तुलसमाना सुलला
देखली कस्य पुत्री वाहनानां सहस्रस्यः अधिपत्य विविदी सत्
इतिललाटतिललाटतिलकललाटः पीनारुपीनगजप
त्मसीपदसनाः पञ्चपञ्चयता छिद्य नवेष्टी तु गक मृगा गजपति
गमनाद सिद्धवतिनामि स्तिग मृगा चारिव्यामृ उपपद्य जघना
सुखराचक कपोः भती तस्या छिती सो भवति वसुभगा पञ्च
काचनासी ॥ १११ ॥

(वर्षिगनेत्राभवेनारीः अत्रियत्सावभाषीः) सीलासासाचविज्ञेयाः-
 वैद्यव्याजायते पुनः नृपनेकेकदयम्माः दस्यते च वचवत्नाः कुलदासाप-
 विज्ञेयानागोलक्षणवद्वदः इति नेत्रलक्षणः पश्चात्तुह्यमानोयाः गं-
 उभयविकृपिकाः नसाभतुयहताः स्वच्छद्वकामवारीणः श्रुतिपात्रप्र-
 काशप्रसङ्गसमन्ताः रिकाः रीष्टगुलेत्रातीकरीः ध्वसुसपतकिरीसग-
 हणमात्रप्रसकाससपुष्टीपरिमिडनयस्यामुर्वसुधैपवसालक्षिरिज्ञाति-
 यथासुखतथागुणयथावच्छस्याभगः यथाहोतुप्रपाशोः वाहज्ज्या-
 नयवचः जलाटसुगुलीयस्याः भरीरामज्जतिः नमस्तुसमनेहः श्रुयसो-
 र्वधनप्रदः अस्यात्राणिषत्तवनीजलाटसुधभगः सापिमायवतीणा-
 स्वमुनद्ववपतिः जलाटस्वसुदरतीः नृदुरवद्वस्वद्वतः अतारव्यभगज्ज्या-
 साकृत्परावजयोरः स्थूलकषापत्तनीस्यसुधैचकप्रावसाभना-
 इति केशलक्षणं ॥ १ ॥ स्वस्वरनिर्देशः ॥ यानाराइरचनित्व-
 यस्यायत्तं रमायल्लतजलसुधभगज्ज्याः स्वस्विराजोवस्वरा-
 नारिमधुपकोक्ताः चक्रवर्कस्वरायत्याहेमधान्याभिवर्धता-
 तिकुस्वरातिगंधीराः स्वरातिमधुरस्वराः उपराजानराइरा-
 धनधान्याविवर्धताः इति स्वरलक्षणः ॥ २ ॥ आयतश्रवणावस्यासना-
 वसुकासारीणामुवाचप्रपुधाकारोसकृन्मासुटवभगुनीनः-
 इति कललक्षणं ॥ ३ ॥ कथावनेचपाजानास्यावतमैतवसु-
 प्राप्तावनेचितीहोस्यात्तस्मात्तापदीवजोयत्तः वज्राजिष्ट-
 स्तथावतिः भर्ताभवतिनिश्चयतः वज्रुनदमतेषु कथापुत्राविकृतेषु न-

लूनकारनरेद्रुगांसीरोदीर्घतु इतिविताः प्रधमाः
 नांचटाकारं पातितानां सुकृत्पुनः इति मस्तकलक्षण
 विशेषपुनरुक्तः श्रुवाभेयैर्दीक्षितः अणस्त्वानुतेनास्य
 राज्यतेचरसचदेतः इति श्रुवाभेयैर्दीक्षितः अणस्त्वानुतेनास्य
 भौः समवायपीवीपतिः विपुलेनललाटेनः धनाद्याभिवतेपुनः
 प्रत्येनतुललाटेनः चाल्याडभिवतेनस्यउनेननललाटेनः
 टेनः धनाद्याभिवतेनरः विषमेनललाटेनः दुयवताजर्जरागरेः
 परकमीरतनीत्येप्राप्यतेकथंवेधनः त्रैलोक्यकलसिचापिः ललाटे
 टयस्यदस्यतेइस्वरत्तवीजानीयाप्रपत्तिजनवद्विभाः पचमिषातमाद
 ष्टः प्रसीतोश्चलुमिस्तथाः भवतीतीश्रुमीषष्टीः धाम्नावर्षाष्ट
 वीपतिः रवापचलललाटेनः समाकलीचलचिनाः मणितयस्यागम
 रः तवाद्यात्मकलायुषः ललाटेयस्यदस्यतेः स्थापयमनायतवर्षाः
 विसतिनीदीप्तनारदस्यवर्षायाः ललाटेयस्यदस्यतेः स्थापयमनायतवर्षाः
 पृथिवीवर्षाविनीदीप्तः नारदस्यवर्षायाः ललाटेयस्यदस्यतेः स्थापयमनायतवर्षाः
 काविपुलाचसमायताः सलापुसवीजानीयाः नारदस्यवर्षायाः ललाटेयस्यदस्यतेः स्थापयमनायतवर्षाः
 इतिललाटलक्षण १४४ कुटिलेस्फुटिते तच्छेत्तुलेसातत्तातेनवेत

२०
 २२

२०

पुत्रपुत्रसमाधुक् भोगवान् रभ्यनेः रक्तजो ह्नाभवेद्यस्तुः
 विद्यालक्ष्मिमात्रायात् इतिजो ह्नालक्ष्मिः ॥ ५ ॥ स्मता भूत
 रायत् भवत्तु लनाशकाः पुत्रपुत्रसमाधुः सनराभूती
 भवः क्षिततालुनरायत्तु भवती भवतीतेः रक्तजो ह्नारायत्तु
 धनवती भवती चः पीततालुनरायत्तु भवत्यु सनराधियः ॥ ६ ॥
 भागिनीति भवत्येव शम्भुश्च चनयथाः इतितालुनरायत्तु
 सस्येनराधियः भवत्येव शम्भुश्च चनयथाः इतितालुनरायत्तु
 भागवतो नरेस्वरः कौचस्वरानरायत्तुः भागवतो भवति चः
 भस्कराक्षस्वरजितः निर्धनः ध्यापकाश्चः इतिस्वरानरायत्तुः
 पार्थिवस्वरकनासास्पृष्टीर्धनासाध्यभागीनः इतिस्वरानरायत्तुः
 येचः पीतनाशासमाधुः धर्मसीलाश्च तेवहुः धर्मनासा
 सासमाधु च पीतनाशा च पीतनाः पीतनाशा वक्रनाशाः नापि
 कामुरवमध्यगः तसर्वं पुरवीतो जेपाः धनसीलधिवर्जीतः ॥ ७ ॥
 इतिनासलक्ष्मिः रक्तजो ह्नालक्ष्मिः विद्यालक्ष्मिः सनराभूती
 दाक्षायपदालाः भृगाश्चासुधलोचनाः विद्यालक्ष्मिः सनराभूती
 रक्षाधमाः मयूरनकुलादाश्चः सर्वतमध्यामस्तुताः स्वानलप्यक्षराष्ट्रभाषी
 गाळकुरकर्मजाः रक्षाधमाः सभगातीर्धनासाध्यभागीनः इतितालुनरायत्तुः
 इतिस्वरानरायत्तुः भागवतो नरेस्वरः कौचस्वरानरायत्तुः भागवतो भवति चः
 भस्कराक्षस्वरजितः निर्धनः ध्यापकाश्चः इतिस्वरानरायत्तुः

इति कर्णलक्षणः

अलक्तसहस्रीरक्तः जायते सत्यसोणीते
 धनवान्भोगवाञ्छेवः सनरपरीकीर्तितः प्रवाक्
 त्तिप्ररक्तः सोणीतयस्य देहीनां सराजाते वि
 जानीयादेवतासमस्तवत्नः पद्मपत्रनिभंयुस्य
 देहेनवतिगोणितं जायते नहुधाकम्पाः उरिवि
 तसनरो भवेत् गोमापुसहस्यस्य स्वामोद्गम
 हिवस्यवः सभवे इवोतीनीत्युधनहीनो न स
 सपः इतिरुधिरतच्छणः विस्तीर्णवकरिस्त्रीः
 ग्धाः सुभायुसाप्रजायते निमीमास्तिकवि
 र्यपातेन्यादुखभाजीनः सीधव्याप्रसन्नदेव्या
 कटिस्तेपंडनप्रकारवोवानरतुल्यावकरा
 यव्यांनसोभनीः इति कटिजच्छणः ॥

मृगोदरो नरो धन्यो मयुरोदरस्तन्मीभः सु ३
कस्तुभो पस्तुभो नरोदोदो नरोदो नरोदो नरोदो
रोगप्रपतिः स्वाग्णगलोदरस्तन्मीभः सीधोद
रोयस्तुधनधानसुमध्वानः ॥ इति उदरलक्षणं
चतुर्लबातिगम्भीराः नाम्नीयस्याप्रसृतं
उतानविरलानामिः सफटः खड्गोदराः गम्भी किनामिलक्षणं
मेभूपतिकुष्ठाः उत्तनेह्रीसुखीचुतो
प्रलंबवाहुः स्वानि स्यात् नरोदोदो नरोदो नरोदो
वाहुभवेदुदोदो नरोदो नरोदो नरोदो नरोदो
उत्तनोपवतो यस्य च नलिष्ठो पयोधेनो सुनरो मे
पुनोसूरो भाग्यवान् प्रजायते उत्तनो वने वलि

५२

दांभ्यां तु जवमालाभ्यां राजसंजीवनीबुधः स्व
जावहुपुक्ताचः श्रेष्ठेव दुधनुषितः मणिविधं जव
अन्याति श्रितेनीतिपतिभवरः यदिसाण्णालीष्ट
चः पितृतोधिकतरफलः ताणापुसोण्णोभोरास्व
यसतपीगलाः स्तन्माथीयोभवेयस्तु सामाण्या
ससुलतः हिनासपत्नवस्तुछा विषमास्यानक
चुताः विवर्णास्फुरिताकुक्ताः नीलेरुपश्चनरात्मा
केशशपत्नवस्तुछा विषच्छिन्नानशरायः कद
न्नसुखं दुःखं विनाशविषमायीरे मध्यमप्रात
रेषावाज्रदशिन्यास्पद्यरिक्ताः प्रचुरस्तत्पल्लपक्ष
त्रियास्तुत्रोपदान्यथाः अनामिकाठरेषाया
निष्ठायास्तुत्राधिकाः धनवद्वक्त्रेष्टा मात्री
पक्षेव दुस्तथाः उग्ररेषामणिर्विधाः दुर्धगा
सानुपचथाः अगुष्टाश्च एगोसोव्येस्तजाला
भोयजायतेः राजाराजसदृष्टोवजर्जनीगदयातया

अथोचः सधितोचपयोधरोः निर्मलोचपरितोचनेन
 रादुरतभोगिनः इतिस्तननच्छणः ॥ विस्तारं हृदयं येषां
 मांसलोचवीतस्सुभसनायुस्तविजानीयावहुभोगम
 हाधनः ज्ञानुनीमासलास्तौ ग्योऽववरतुणैवतुल्ये
 इति हृदयलच्छणः सोऽयं प्रीष्टो नरोऽयस्तु वननस्य वि
 निर्दिष्टैः कूर्मप्रीष्टो भवेद्राजाः धनतो भाग्यवान्
 पुनः इति पृष्ठलच्छणं यस्य मीमसममेष्ट्याः कर्म
 सोऽधिप्रजायते धनाद्यस्तस्य विज्ञेयाः बहुभुजो
 नप्राप्रायः प्रातपत्रं करे यस्य दडेन सहितं पुनः
 धामरे सहितं चापिः चक्रवर्तिसंजायतेः सुस्तिमे
 जलसोभाग्यः मीने सर्वत्र प्रजयते ॥ श्रीध्वजबाहु
 कृसहजस्वरूपमदयस्तलेः पाणीवादेऽपुंस्य
 तियस्यासौ श्रीपतिस्तथाः सलीतोऽनरदडोमि
 धनुश्चक्रगदोपमाः यस्य हस्तौ भवेद्या राजा तं तं दीर्घो दीर्घे

मध्यमागतयाचायुः भव्यातोराजसेन्ययः अनालीका
 यांतुयामायुसार्थवाजुमहाधनीकनिकृतागतासत्या
 तप्यप्रसोभनद्वयः श्लाघ्याढ्योरुणोस्त्रिदेसोप्युच्छि
 द्रस्त्रिधसमासनाः श्लाघ्याताम्रनलोदीर्घीगुलीकवि
 सेलोकरः पाणिस्तलेनसोणेनः धत्तिजीलेनमध्यमाः
 पीतेनागाश्वनारिकः रुक्मनचधनुषितः अरेषवहुरे
 वंवापेष्वापाणिस्तलेनरणाः घेतस्युरत्यापुषानीवाः
 डखितानात्रसेसयः मृणीवंचातिडुल्येषाकरमाद्युमु
 वायुवाः शिखरेष्यातिप्रियापि कर्जुन्यागुष्टकातरः
 यकारेष्यारुमातिप्रः संपूर्णोववर्जितः तेषागोत्र
 धनायुषिः त्रिसिंहेनान्धधानितः गत्वामिलतयोः
 प्रांतेप्रवपिजश्चरेष्ययोः नृत्तवधोवोलीदीर्घाः
 गृहवधान्यापुनः आयुलप्याकनास्तनरेष्या
 सुगृहणीप्रदाः समामितुमसीलाश्च विषमापि
 कुसीलीकः आयुः रेष्यावसानाभिलेष्यासिमणीवधतः
 स्पष्टभिभ्रातरस्याष्टानराभिजामयहनः उत्तमधतवपावता

गुरुत्वाजीवीतरेयवयाः पंचविंशतयेक्षेयाः ॥
 स्तुतंततरावुधेः मणिवधेः सुखाश्रयाः लैवा
 पायत्रफलवाः सपदास्तेवक्षीयति यवेरगुष्टमः
 ध्यस्यविद्यात्वालिविभूतयः पुष्टपक्षपदा
 जन्तुद्विष्टेणगुष्टमेश्वराः कृष्णपक्षतदजन्म
 वामागुष्टतदायवेः जवेरगुष्टस्तलस्थतत्सरव्या
 तिनकाजराणां १०० अनामिकातस्तवस्थाप्रति
 रवाप्रभुत्वकृत्तः उर्ध्वीरुनस्तलतस्याधर्मरेषायमुक्ते
 अगुष्टमेश्वरेषाश्चसिर्जयवाफलप्रदः अपत्यर
 वस्तवास्तु मत्सागुष्टतलातरेः नृप्तिष्टान्यमुक्ते
 मध्यानिज्वलसंवयहतेवः तानीवाचिप्रयुक्तानि
 व्यागध्यसीलतानरः एकोप्यभिभुरवस्तस्तस्य
 मन्तिश्रीवक्षीकारणः स एकोप्यनधोस्ति
 पाणिमूलोस्तीतोन्मणः तलाग्राममथोभित्तु

॥ १० ॥

24

केशश्चरुयोजिताः दुधियापरीणीडिताः सुदमाश्चविदन्त केशाश्चिंधाश्चतस्रं
 निभाः मधुवर्णाश्चकेशाश्चतनरासुरवभोजिनः नासिकानेवपतन्तुराणां हृदयानर-
 गातिस्वरास्पितामोषाः जेवोश्चकन्याणां यनाप्रमाथनभाजसुरवयोषोप्रामाभितर-
 आवर्तपनिष्कृसाः स्त्रीणां वामभ्रूमभ्रुवदः स्पर्शनं स्पृशन् लज्जामिलकां मसुकां चण-
 इतिपुरुषलक्षणं ॥ अर्पणं लक्षणं ॥ अर्थाविज्ञानयत्नेन शुभाशुभ
 प२ मितोत्थितवपुतीयव्यसृज्यः स्त्रीणां वल्लभितल्लभिलक्षणं ॥
 किं ह्येव वरयत्कन्या किं चैव वरयते को ह्येव कलवतिश्चलामिप्यको
 महोमीः सनुप्रजवाकः कललुणालावन्मः कुलजन्त्या धनकृतकन्यकाः
 एयाः रूपः सपमभ्यगवियहः अष्टनावपुतायवतः अष्टमकापराभवतः
 वावत्कमारिकागालाः नाथप्रभुलिमार्तिः धरणं प्रभुवीकन्यावाल्ल
 जसमप्रभाः विमालनवरत्नात्ताः साकन्यालभनसुखः एतापरापरा
 कुतसाकन्यालभितसुखः अन्तर्गन्धनपस्त्याः पाशारथाश्चजचाचिकरी
 नक्षिस्तथैवचः उत्तुष्टादरदृष्टः स्तनोकाणामर्गताः प्रलम्पललुलारचः
 मीरकाप्रातयेवचः रामराजिस्वसुगणदवानाशः पत्तिया एतत्सर्वपरिद्वकन्या
 सास्त्रविसारदाः पादोसमासुलोलाः धौभ्रुभाजनीप्रतिष्ठितः यस्यात्कमला
 कोः साकन्यागच्छमदुनीः प्रभुष्टननुक्तेनः भतीर्यैवमनपतेः अन्या
 वत्पतिन्यावुरुमीस्तापुतैवुताः जनतिश्चरति सोरव्यमसाग्न
 तथैवचः सुखेभीपद्मवर्ण्यः पञ्चवत्स्नोयस्युः व्याः चक्रपद्मध्व
 जह्रचरस्तीकावधमानकः यस्यापादेभुटस्पतनपास्ताराजकावितः

पादप्रदेरिनिधितयाऽप्रगुष्टायातिचमेत तन्मासर्दगुहेतिष्टः
तत्सुदकातचरिणिः पादमध्यानिर्कोचैवः प्रगुष्टायामितंजनवः
इसीलाहभगवैवः तन्मातात्परीवर्जितः जस्यातनामिकाह्याः
तावाइकुलहप्रियः भूमिनिधिसतयस्याः वापतमापतिह्यमपादक
निष्काचैवः भूमिजस्यसतेजदीः भर्तारप्रपन्नावाधनीयह्यु
तिष्ठजसमिताः समिलनयस्याचरणोस्तलः अलोपुत्रप्रचतसा
त्यत्सतानवृद्धनीः इतिस्त्रीपादागुलोल्लेखेननेतपमिममिल
महापादमलसोभनानाः ॥७॥ इतिपादिलच्छुरः ॥ वसुमन्त
तेगुल्पोनार्जस्युकलप्रियः निगुहमल्यपानादोः मानस्यद्वय
सुधतेः इतिपुटील्लेखः कोकजघास्यतयद्यावाचराभस्य
पिकाः अचिरंएपरत्नियचधव्यमयास्तयाः इतिजयल्लेखः
यस्यास्मिन्समाहस्तावुरोमविवर्जताः योवाइपास्त्वयताः
निवकारधराधराः रुमेएहमवेयस्याहमन्नापसताभुत
धनरात्रभवसाप्तातयापुत्रवतिभवतः जमासमयातेस्तय्य
सुवकसिरापुतः दारीप्रह्वमानातिनिभयचविवधयतः उन्नतद
छिणेवाभ्यस्त्रीपुत्रप्रहयकः नानोन्नतोभगाभयः ॥८॥

[illegible]